

A SZENTATYA, FERENC PÁPA ÜZENETE

A BÉKE 51. VILÁGNAPJÁRA

2018. JANUÁR 1.

A migránsok és a menekültek: békét kereső nők és férfiak

1. Béke kívánság

Békét kívánok a földön minden embernek és minden nemzetnek! Az a béke, amit az angyalok hirdetnek a pásztoroknak Karácsony éjjelén [1], megindít mélyen minden embert és minden népet, főként azokat, akik éppen hiányát szenvedik a békének. Köztük, akiket gondolataimban és imáimban hordozok, ismét a világ több, mint 250 millió vándorló lakosáról szeretnék megemlékezni, akik közül 22 és fél milliónyi a menekült. Ez utóbbiak, mint arra szeretett elődöm, XVI. Benedek pápa rámutatott, „olyan férfiak és nők, gyermekek, fiatalok és idősek, akik helyet keresnek, ahol békében élhetnek”. [2] Hogy ilyet találjanak, sokan közülük az életüket is hajlandóak kockára tenni egy olyan utazással, amely az esetek nagy részében hosszú és veszélyes, vállalják a fáradalmakat és a szenvedést, hogy azután kerítéseket és falakat találjanak, amelyeket azért emeltek, hogy távol tartsák őket úticéljuktól.

Irgalmas lélekkel fogadjuk be mindazokat, akik a háborúk vagy az éhség elől menekülnek, vagy azért kényszerülnek elhagyni otthonaikat, mert ott megkülönböztetés, üldöztetés, szegénység és környezeti pusztítás az osztályrészük.

Tudatában vagyunk annak, hogy nem elegendő, ha a szívünket nyitjuk meg a mások szenvedése iránt. Sokat kell tennünk addig, amíg testvéreink visszatérhetnek, hogy békében élhessenek biztonságos otthonaikban. A másik ember befogadása kézzelfogható elkötelezettséget jelent, sok segítség és jóakarattal kell hozzá, éber és értő figyelem, az új helyzetek felelős kezelése amelyek a már meglévő problémák mellett lépnek fel, valamint a mindig szűkös anyagiakkal is felelősen kell bánni. A bölcsesség erényével az országokat irányító személyek képesek irányítani e befogadást, a segélyezést, a védelmet, az integrációt „az igazságosan értelmezett közjó keretei között, hogy lehetővé tegyék e beilleszkedést”. [3] E személyeknek pontos felelőssége van a saját közösségeik felé, amelyek számára az igazságos jogokat és a harmonikus fejlődést biztosítani kell, hogy ne legyenek olyanok, mint a balga építő, aki rosszul számolt és nem sikerült befejeznie a tornyot, amelyet építeni kezdett. [4]

2. Miért van ennyi menekült és migráns?

A 2000. év nagy jubileumára készülve, amikor a betlehemi angyalok békeszózatának kétezredik évfordulóját is ünnepeltük, Szent II. János Pál pápa a menekültek növekvő számát is a XX. századi „háborúk és konfliktusok, népirtások és etnikai tisztogatások végeláthatatlan, szörnyű sorozata” [5] egyik következményeként tartotta számon. A jelen évszázad mindaddig nem hozott ebben fordulatot: a fegyveres összetűzések és más szervezett erőszakos cselekmények nyomán változatlanul nagy népcsoportok kényszerülnek elvándorolni a nemzeti határokon belül máshová, vagy azon túlra.

Az emberek azonban más okokból is útra kelnek, elsősorban „egy jobb élet reményében, nem egyszer attól a vágytól vezérelve, hogy maguk mögött hagyják a jövő építése lehetetlenségének kétségbeesítő voltát”. [6] Elindulnak, hogy újra egyesítsék a családot, munkalehetőséget vagy képzést találjanak. Akik nem élhetnek ezekkel a jogokkal, azok nem

élnék békében. Ezen túl, amint a *Laudato si'* enciklikában rámutattam, „tragikusan nő azoknak a migránsoknak a száma, akik a környezeti pusztítás által súlyosbított nyomor elől menekülnek”. [7]

A többség szabályos útvonalakat követve vándorol, míg mások eltérő utakat választanak, főként a kétségbeesés okán, amikor hazájuk nem biztosít számukra sem biztonságot, sem lehetőségeket, és minden törvényes út járhatatlan, le van zárva vagy túlon túl lassú.

Sok olyan országban, ahová a migránsok tartanak, széles körben elterjedt a nemzetbiztonság kockázatait vagy az újonnan érkezők fogadásának költségeit hangsúlyozó retorika, amely megveti az emberi méltóságot, noha ez Isten gyermekeként mindenkit megillet. Azok, akik a félelmet szítják a migránsokkal szemben, esetleg politikai okokból, ahelyett, hogy a békét építenék, az erőszak, a faji megkülönböztetés és az idegengyűlölet magvait hintik el, és ez nagy aggodalommal tölti el mindazokat, akik a szívükön viselik minden ember védelmét. [8]

A nemzetközi közösség rendelkezésére álló minden adat arra utal, hogy a globális népvándorlás továbbra is jellemezni fogja a jövőnket. Néhányan ezt fenyegetésként élik meg. Én ezzel szemben arra szólítalak fel benneteket, hogy tekintsetek erre a tényre bizakodással, mint olyan lehetőségre, amelyre a jövő békéjét építhetjük.

3. Szemlélődő pillantással

A hit bölcsessége táplálja ezt a pillantást, amely képes ráébredni, hogy „mindnyájan egyetlen család tagjai vagyunk, a migránsok és az őket befogadó helyi lakosság, és mindnyájunknak jogunk van ahhoz, hogy használjuk a föld javait, amelyek mindenkit megilletnek egyetemlegesen, amint ezt az Egyház társadalmi tanítása kimondja. Ez a szolidaritás és az osztozás alapja.” [9] E szavak az új Jeruzsálemet idézik fel. Izajás próféta könyve (a 60. fejezet), valamint a Jelenések Könyve (a 21. fejezet) úgy írnak erről, mint egy mindig nyitott kapukkal minden nemzet fiait befogadó városról, akik csodálják az új Jeruzsálemet és elhalmozzák minden gazdagsággal. A béke uralkodik benne, ez vezérli és a kormányzó elv benne az igazságosság.

Arra a városra, amelyben élünk, szintén a hit pillantásával kell néznünk, „mely felfedezi Istent, aki ennek a városnak a házaiban, utcáin, terein lakik [...] támogatja a szolidaritást, a testvériséget, a jóság, az igazság és az igazságosság iránti vágyat”, [10] más szavakkal meg kell valósítanunk a béke ígéretét.

Ha így figyeljük a migránsokat és a menekülteket, e pillantás fel fogja tudni fedezni, hogy nem érkeznek üres kézzel: rengeteg bátorságot, képességet, energiát, törekvést hoznak magukkal, s azon kívül saját kultúrájuk kincseit is, s ezzel gazdagítják az őket befogadó nemzetek életét. E pillantás meglátja annak a rengeteg embernek, családnak és közösségnek a kreativitását, áldozatkészségét és kitartását is, akik a világ számos részén megnyitják kapujukat és szívüket a migránsok és menekültek előtt ott is, ahol az anyagi erőforrások nem tengenek túl.

Ez a szemlélődő pillantás végezetül segíti a közügyek felelős vezetőinek döntéseit is, hogy a befogadás politikáját „az igazságosan értelmezett közjó keretei között” lehetőség szerint kiterjesszék [11], vagyis figyelembe vegyék az emberiség egyetlen családja minden tagjának igényeit és javát.

Aki ezzel a pillantással szemléli a világot, képes lesz felfedezni a béke ébredő csíráit és gondoskodni fog róla, hogy tovább növekedhessenek. Így lesznek városainkból a béke

műhelyei, amelyek ma gyakran megosztottak olyan konfliktusok mentén, amelyek éppen a migránsok és a menekültek jelenlétéből fakadnak.

4. A cselekvés négy mérföldköve

Ahhoz, hogy az oltalmat kérőknek, menekülteknek, migránsoknak, az embercsempészek áldozatainak lehetőséget tudjunk kínálni, hogy megtalálják a békét, amit keresnek, olyan stratégiát kell követnünk, amely négy cselekvést von egybe: a befogadást, a védelmezést, a segítséget és az integrációt.[12]

A „befogadás” szükségessé teszi, hogy kiszélesítsük a legális belépés lehetőségeit, ne utasítsuk el a menekülteket és a migránsokat olyan helyek felé, ahol üldöztetés és erőszak vár rájuk, és kiegyensúlyozottan vegyük figyelembe a nemzetbiztonság szempontjait és az alapvető emberi jogokat. A Szentírás erre figyelmeztet: „Ne feledkezzetek meg a vendégszeretetről, hisz ilyen módon némelyek tudtuk nélkül angyalokat láttak vendégül”.[13]

A „védelmezés” arra a kötelezettségünkre emlékeztet bennünket, hogy őrkdjünk azoknak a sérthetetlen méltósága felett, akik valós veszély elöl menekülnek, menekvést és biztonságot keresve, gátoljuk meg, hogy kihasználják őket. Itt elsősorban a nőkre és a gyermekekre gondolok, akik olyan helyzetekbe kerülnek, ahol súlyos veszélyeknek és visszaélés lehetőségének vannak kitéve, olykor a rabszolgaság fenyegeti őket. Isten nem személyválogató: „az Úr megőrzi az idegent, pártját fogja az özvegynek és árvának”.[14]

A „segítés” utal arra a támogatásra, amely a migránsok és menekültek teljes emberi fejlődése érdekében kell nyújtanunk. A számos eszköz közül, amely ezt a célt szolgálja, szeretném kiemelni annak fontosságát, hogy a gyermekeknek és fiataloknak biztosítanunk kell a hozzáférést az oktatás minden szintjéhez. Ilyen módon nem csupán képességeiket tudják majd ápolni és kamatoztatni, hanem jobban képessé válnak a kapcsolatteremtésre is, előnyben részesítve a párbeszédet a bezárkózással és az ellenségességgel szemben. A Biblia azt tanítja, hogy Isten „szereti az idegent, kenyeret és ruhát ad neki”; ezért felszólít rá: „Ti is szeressétek az idegent! Mert Egyiptom földjén magatok is idegenek voltatok”.[15]

Végül az „integráció” azt jelenti, hogy a migránsok és menekültek számára teljes mértékben lehetővé tesszük a befogadó ország társadalmi életében való részvételt, ami kölcsönös gazdagodást és termékeny együttműködést hoz magával a helyi közösségek teljes emberi fejlődésének előmozdítása során. Ahogyan Szent Pál írja: „Ezért már nem vagytok idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és Isten családjának tagjai”.[16]

5. Javaslat két nemzetközi egyezményre

Szívből kívánom, hogy ez legyen az a lelkület, amely 2018 során az Egyesült Nemzetek Szervezetét vezeti majd két, az egész világot átfogó egyezmény megalkotásának folyamata során, amelyek egyike a biztonságos, rendezett és szabályozott migrációt, a másik a menekültek kérdését érinti. Ezek az egyezmények, amelyeket globális szinten kell elfogadni, hivatkozási alapot kell, hogy szolgáltassanak a jövőbeli politikai javaslatok és gyakorlati intézkedések számára. Ezért fontos, hogy az együttérzés, a távolba tekintés és a bátorság jellemezze majd őket, hogy megragadják az alkalmat a béke előmozdítására: csak ebben az esetben nem lesz a nemzetközi politika szükséges realizmusa a cinizmus és az általános közöny szolgája.

A nemzetközi közösség kötelessége és egyben igénye is ezért a párbeszéd és a lépések összehangolása. A nemzeti lehetőségeken túl a kevésbé gazdag országok akkor lesznek

képesek nagyobb számú menekültet befogadni, illetve őket jobb ellátásban részesíteni, ha a nemzetközi együttműködés biztosítja ehhez számukra a szükséges anyagi alapokat.

Az Átfogó Emberi Fejlődés Előmozdításának Dikasztériumának migránsokkal és menekültekkel foglalkozó osztálya kidolgozott 20 cselekvési pontot [17], mint konkrét módot ennek a négy pontnak a konkrét gyakorlatba való átültetésére, amely a közpolitikára, és a keresztény közösségek magatartására és tevékenységére vonatkoznak. Ezek, valamint más lépések mutatják a Katolikus Egyház érdeklődését az iránt a folyamat iránt, amelynek során az ENSZ kialakítja majd a fent említett egyetemes érvényű egyezményeket. Ez része annak az általánosabb lelkipásztori elkötelezettségnek, amely az Egyházban él, és amely számos konkrét tevékenységben mutatkozik meg napjainkban.

6. *Közös otthonunk érdekében*

Szent II. János Pál szavait idézzük: „Ha sokan osztozunk az ‘álomban’, hogy létezhet egy békés világ, ha értékelni tudjuk a migránsok és menekültek által hozott jót, akkor az emberiség egyre inkább minden ember közös családjává és földünk ‘közös otthonná’ válhat”. [18] A történelem során sokan hittek ebben az „álomban”, és mindaz, amit ők megtettek ezért, arról tanúskodik, hogy ez nem megvalósíthatatlan utópia csupán.

E személyek egyike volt Szent Francesca Saverio Cabrini, az ő mennyei születésnapjának 100. évfordulóját ünnepeljük 2017-ben. Ma, november 13-án, számos egyházi közösség ünnepli az ő emlékét. Ez a kicsiny és mégis nagy asszony, aki a migránsok szolgálatának szentelte az életét, majd az ő mennyei pártfogójuk lett, megtanította nekünk, hogyan tudjuk befogadni, védelmezni, segíteni és integrálni ezeket a testvéreinket. Az ő közbenjárására adja meg mindnyájunknak az Úr, hogy megtapasztaljuk: „Az igazság gyümölcsét békében vetik el azok számára, akik békét teremtenek”. [19]

Vatikán, 2017. november 13.

Szent Francesca Saverio Cabrini, a migránsok védőszentje emléknepjén

Ferenc

---

[1] Lk 2,14.

[2] *Angelus*, 2012. január 15.

[3] vö. XXIII. János, *Pacem in terris* enciklika, 57.

[4] Vö. Lk 14, 28-30.

[5] Üzenet a Béke Világnapjára, 2000, 3.

[6] XVI. Benedek, *Üzenet a Migránsok és Menekültek Világnapjára, 2013.*

[7] N. 25.

[8] Vö. *Beszéd a vándorlók pasztorációjával foglalkozó nemzeti felelősök előtt az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa által szervezett találkozón, 2017.IX.22.*

[9] XVI. Benedek, *Üzenet a Migránsok és Menekültek Világnapjára, 2011.*

[10] *Evangelii gaudium* apostoli buzdítás, 71.

[11] vö. XXIII. János, *Pacem in terris* enciklika, 57.

[12] *Üzenet a Migránsok és Menekültek 2018-as Világnapjára, 2017. augusztus 15.*

[13] *Zsid* 13,2.

[14] *Zsolt* 146,9.

[15] *MTörv* 10,18-19.

[16] *Ef* 2,19.

[17] „20 lelkipásztori cselekvési pont” és „20 cselekvési pont a globális egyezmény elérése érdekében” (2017); ld. A/72/528.sz. ENSZ határozat.

[18] *Üzenet a Migránsok és Menekültek 2014-es Világnapjára, 6.*

[19] *Jak* 3,18.